

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

December 2021 | CS

[Podcast – Pohled z místní perspektivy – S2, E5: Demokracie není možná bez svobody sdělovacích prostředků?](#)

EU je sice stále nejbezpečnějším místem pro novináře na světě, avšak to by se mohlo snadno změnit. Současný trend zastrašování, obtěžování a dokonce vražd novinářů totiž očividně nabírá na intenzitě.

Naším hostem je investigativní novinář **Matthew Caruana Galizia**, jehož matka **Daphne Caruana Galizia** byla brutálně zavražděna v roce 2017, kdy se snažila odhalit korupci na Maltě.

Vedoucí bruselské kanceláře organizace Reportéři bez hranic **Julie Majerczak** nás informovala o tom, že 16 vražd novinářů, k nimž v EU došlo od roku 2015, je jen špičkou ledovce. Novináři stále častěji čelí různým druhům nátlaku, napadání a cenzury. Zeptali jsme se člena EHSV Christiana Moose, proč je pro EU tak důležité hájit svobodu sdělovacích prostředků.

Může EU v tomto ohledu něco učinit a měly by být proti vládám států, které se snaží umlčet kritické názory a omezit svobodu médií, použity rozpočtové sankce? Naši hosté se k tomuto problému obsírně vyjádřili v nejnovějším dílu podcastu „Demokracie není možná bez svobody sdělovacích prostředků“.

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Úvodník

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v říjnu letošního roku přijala Evropská komise svůj pracovní program na rok 2022 „Společně za silnější Evropu“, který se zaměřuje na vytvoření spravedlivější a odolnější společnosti po skončení pandemie COVID-19 a zároveň na urychlení ekologické a digitální transformace. Jsem potěšena, že v něm byla zohledněna mnohá z doporučení předložených v [usnesení EHSV](#) přijatém na červnovém plenárním zasedání.

Naše společné priority se týkají především dosažení klimatické neutrality do roku 2050, přípravy Evropy na digitální budoucnost, posílení jedinečného modelu sociálně tržního hospodářství, budování prosperující EU a posílení postavení Evropy ve světě.

S ohledem na to, že změna klimatu je jednou z největších výzev, jimž EU čelí, se EHSV o to více zasazuje o naplnění cílů Zelené dohody pro Evropu. Měli bychom se zcela zaměřit na udržitelný rozvoj a na něm založit budování konkurenceschopného evropského hospodářství. Ze zřetelů při tom nesmíme ztrácet ani oběhovou sílu.

Aby byla digitalizace účinná, musíme zajistit, že vzdělávání a odborná příprava bude odpovídat potřebám éry umělé inteligence. Všichni občané EU musí mít rovné příležitosti k tomu, aby mohli reagovat na změny, k nimž dochází na trhu práce i v každodenním životě.

Ústředním prvkem transformace Evropy po skončení pandemie COVID-19 bude proces oživení, proto bude z hlediska hospodářského růstu, zaměstnanosti a sociálního začleňování hrát velmi důležitou roli podnikání. Hospodářství ve prospěch lidí ovšem nelze dosáhnout bez sociálního a občanského dialogu.

Dialog a občanská společnost mají rovněž zásadní význam pro zdravou demokracii respektující zásady právního státu a základní práva. V současné době je podle nás třeba zavést účinnější

mechanismy pro efektivnější monitorování problémů týkajících se prostoru občanské společnosti a pro jeho ochranu. Pokud jde o demokracii, nesmíme opomenout nezbytnost opatření zaměřených na prosazování zásady přednosti práva EU.

A v neposlední řadě musím v souvislosti s Konferencí o budoucnosti Evropy a nedávno přijatým pracovním programem Komise opět zdůraznit význam zapojení organizované občanské společnosti do utváření politik. Výbor bude i nadále úzce spolupracovat se všemi orgány EU na naplňování společných cílů v zájmu posílení našich společností.

„Jednejme jednotně pro budoucnost Evropy“.

Christa Schweng

předsedkyně EHSV

POZNAMENEJTE SI

6. prosince 2021, Brusel

[Geopolitický rozměr Zelené dohody pro Evropu](#)

10. prosince 2021, Brusel

[Evropský den spotřebitelů 2021](#)

31. března a 1. dubna 2022, Brusel

[Vaše Evropa, váš názor 2022](#)

PŘÍMO K VĚCI

[Přímo k věci](#)

V naší rubrice „Přímo k věci“ se ptáme členů EHSV na důležitá stanoviska, která ovlivňují každodenní život v EU.

Tentokrát dostal slovo **Giuseppe Guerini**, zpravodaj stanoviska k ekonomice digitálních platforem, zejména platformových družstev.

Giuseppe Guerini: Ekonomika digitálních platform – rychle rostoucí jev, který přesahuje hranice samotné Evropské unie

Digitální platformy vytvářejí „virtuální prostor“, ve kterém dochází k interakcím a výměnám, jež jsou mnohem více než pouhým setkáním poptávky a nabídky, a mohou stále rafinovanějším způsobem kontrolovat a ovlivňovat pracovníky, dodavatele a uživatele. Jsou ale také mimořádnou příležitostí k průlomovým inovacím, které nabízejí nové služby zákazníkům a nové možnosti zaměstnání. To je možné díky systémům profilování a rozsáhlému využívání dat pomocí systémů umělé inteligence a algoritmů navržených těmi, kdo platformy řídí.

S rostoucí rozšířeností tohoto jevu se také násobí formy navazování pracovněprávních vztahů prostřednictvím digitálních platform. Jedná se o samostatnou výdělečnou činnost, spolupráci nestálého charakteru, individualizované zaměstnanecké smlouvy. Zajímavým nástrojem ke stabilizaci pracovněprávních vztahů mohou být v této souvislosti družstva založená pracovníky, pro něž je typické přímé zapojení pracovníků, kteří jsou zároveň i vlastníky platform a algoritmů nezbytných k jejich fungování.

Co vlastně je platformové družstvo?

Je to demokraticky řízená družstevní společnost se zapojením příslušných zainteresovaných stran, která prostřednictvím IT infrastruktury a protokolů propojujících různá pevná i mobilní zařízení organizuje výrobu a výměnu zboží a služeb.

Jako každé družstvo, i platformová družstva vlastní a řídí ti, kdo jsou na nich nejvíce závislí, v tomto případě pracovníci, uživatelé a další zúčastněné strany. To samozřejmě probíhá s přihlédnutím k odpovídajícím smluvním podmínkám pracujících členů družstev, a to jak v případě, že se jedná o zaměstnance, tak v případě, že mají status osob samostatně výdělečně činných.

Proto by se měly zahrnout do realizace evropské strategie pro digitální transformaci iniciativy na podporu vzniku družstev pro správu digitálních platform, a to rovněž s cílem podpořit kolektivní vlastnictví digitálních služeb, dat a technologické infrastruktury. To by mj. s ohledem na digitální organizaci práce a podniků umožnilo větší diverzifikaci hospodářského prostředí a rozšíření hospodářské demokracie. Vzhledem k tomu, že – jak se uvádí ve stanovisku – existuje několik problémů v oblasti právní jistoty pracovníků a spotřebitelů, kteří tyto platformy využívají, je nutné uznat nejen důležitost „sociálního dialogu“, ale i úlohu, kterou v této souvislosti mohou a musí hrát organizace sociální ekonomiky.

EHSV se tímto stanoviskem ve správnou chvíli a konzistentně připojuje k úsilí Evropské komise o právní podchycení pracovníků digitálních platform a také vstupuje do rozsáhlejších mezinárodních debat o platformových družstvech jako takových. Tím opět dokazuje, že odvádí velmi pečlivou práci a řádně zastupuje občanskou společnost a sociální partnery v Evropě.

„OTÁZKA PRO...“

Otázka pro...

V naší rubrice „Otázka pro...“ jsme se obrátili na Sophiu Wiegandovou, aby se vyjádřila k tématu, které vzbudilo pozornost široké veřejnosti - ke 26. zasedání konference smluvních stran UNFCCC (COP26) v Glasgow.

„Splnilo zasedání COP26 v Glasgow očekávání mladé generace, která se aktivně dožaduje účinných řešení v oblasti boje proti globálnímu oteplování?“

Sophia Wiegand byla mládežnickou delegátkou EHSV na COP26 a je koordinátorkou pracovní skupiny pro klimatickou krizi působící v rámci [Fóra evropských studentů](#) (AEGEE), jehož cílem je vzdělávat mladé lidi v otázkách klimatické krize a dát jim možnost vyzkoušet si aktivní občanství, a přispět tak k ekologické transformaci. Studuje mezinárodní vztahy na Technické univerzitě v Drážďanech (Technische Universität Dresden) a tématem její diplomové práce je budování míru v oblasti životního prostředí.

Sophia Wiegand: Konference COP26 byla pro mladé lidi zklamáním, nad?je však umírá poslední

EHSV info: Splnil summit COP26 v Glasgow očekávání mladší generace, která, pokud jde o boj proti globálnímu oteplování, aktivně požaduje účinná řešení?

Sophia Wiegand: Odpověď je jasná: nespnil. Mladí aktivisté bojující za ochranu klimatu si v posledních letech už zvykli na to, že výsledky těchto konferencí jsou pro ně spíše zklamáním. Stále však máme naději. Vzhledem k tomu, jak obrovská pozornost se k této konferenci upírala a jak masivní tlak vyvíjela občanská společnost po celém světě, byli mnozí z nás přesvědčeni o tom, že by na tomto summitu mohlo být dosaženo výrazného pokroku, pokud jde o splnění cíle omezit globální oteplování na 1,5 °C.

Avšak i po skončení COP26 a navzdory důrazu, který se v Klimatickém paktu z Glasgow klade na cíl v podobě 1,5 °C, svět stále směřuje ke globálnímu oteplení o 2,4 °C. Na opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, na její zmírnění a kompenzaci ztrát a škod způsobených těm nejzranitelnějším komunitám stále chybí celé miliardy. Dotace na fosilní paliva, která jsou pro životní prostředí škodlivá, však i nadále přispívají k vykořisťování lidí a plnění naší planety. A ačkoli se pakt z Glasgow vůbec poprvé zmiňuje o tom, že je nutné upustit od využívání uhlí, řeč je pouze o jeho postupném snižování, nikoli ukončení, což je závažný nedostatek, který umožňuje ve využívání fosilních paliv pokračovat. Tyto neuspokojivé výsledky neodpovídají horlivým prohlášením učiněným na summitu, a do značné míry tak podkopávají důvěryhodnost celého procesu COP.

Řada mladých lidí je rozhořčena, protože tento nedostatek odhodlání vědomě ohrožuje jejich budoucnost. Z dostupných studií vyplývá, že většina dnešní mládeže zažije v důsledku klimatické krize alespoň jednu přírodní pohromu, ať už to budou vlny veder, cyklóny, znečištění ovzduší, povodně či nedostatek vody, které ještě zvýší riziko zranění a újmy na zdraví, vyvolají nucenou migraci a povedou k podvýživě a nezaměstnanosti. Chceme-li tuto katastrofu, jež dnešní mladé generaci hrozí, odvrátit, potřebujeme daleko odvážnější a inkluzivnější opatření.

Některé výsledky, jichž bylo na konferenci COP26 dosaženo, jako je např. nově navázaná spolupráce mezi Čínou a USA, tj. největšími producenty emisí, nebo rozhodnutí provést v příštím roce revizi vnitrostátních cílů v oblasti klimatu, které nejsou dostatečně ambiciózní, představují samozřejmě krok správným směrem. K vyřešení klimatické krize a zajištění budoucnosti naší planety a jejích obyvatel však ani zdaleka nestačí.

Sophia Wiegand

NAŠÍM HOSTEM JE TENTOKRÁT ...

Vzácný host

Každý měsíc Vám v rubrice „Vzácný host“ představujeme význačnou osobnost, jejíž činnost a angažovanost jsou pro ostatní zdrojem inspirace a kterou obdivujeme pro její odvahu, houževnatost a věrnost ideálům.

Tito hosté jsou lidé, kteří přispívají ke změně světa, jenž nás obklopuje. V prosincovém vydání EHSV info jsme oslovili investigativního novináře a ředitele nadace Daphne Caruanové Galiziové **Matthewa Caruanu Galiziu**, který se snaží objasnit okolnosti smrti své matky, Daphne Caruanové Galiziové, zavražděné v roce 2017 v souvislosti s jejím vyšetřováním případů korupce na Maltě. Matthew a jeho rodina neúnavně pracují na tom, aby byli viníci potrestáni a pravda ohledně smrti Daphne vyšla najevo.

Mathew Caruana Galizia: Cílem mého úsilí je, aby smrt mé matky nebyla zbytečná

Matthew Caruana Galizia, investigativní novinář a ředitel maltské nadace Daphne Caruanové Galiziové, nám poskytl exkluzivní rozhovor.

„Pracuji pro maltskou nadaci, která je pojmenována po mé matce Daphne. Po 30 let působila jako novinářka a zabývala se případy korupce v nejvyšších kruzích a sociálními problémy na Maltě. Byla zavražděna dne 16. října 2017, v době, kdy pracovala na jedné z nejdůležitějších kauz své kariéry. Byl jsem svědkem této vraždy. Od onoho okamžiku bojuji spolu s celou rodinou za to, aby byla její smrt spravedlivě potrestána.“

EHSV info: Zlepšila se nějak situace novinářů od té doby, co zemřela Vaše matka?

Matthew Caruana Galizia: Obecně vzato lze říci, že si nyní Komise uvědomuje, jak důležitá je investigativní žurnalistika a s jak závažnými problémy se novináři potýkají. Ubíráme se sice správným směrem, ale nemám pocit, že by se situace investigativních novinářů dostatečně zlepšila.

Není pochyb o tom, že jsme v naší profesi čím dál více schopni odkrývat případy organizované kriminality, korupce a praní peněz. S každým dalším společným vyšetřováním dosahujeme lepších výsledků.

Nejčerstvějším příkladem je aféra Pandora Papers, za jejímž odhalením stojí nesmírně efektivní a výborně zorganizovaná investigativní činnost. Ti, kdo se na ní podíleli, odvedli naprosto skvělou práci, i když neměli k dispozici dostatek zdrojů. Novináři to však dnes při výkonu své profese nemají snazší – příčinou je to, že se příslušným orgánům nikde ve světě nedaří účinně potírat korupci.

Na globální úrovni nejsou s dostatečnou rychlostí zaváděny nové nástroje, které by se daly v boji proti organizované kriminalitě a korupci využít. Což samozřejmě vede k tomu, že novináři, kteří zveřejňují důkazy a informace

o těchto případech, jsou nadále vystaveni obrovskému riziku.

Jak může investigativním novinářům pomoci občanská společnost?

Velmi rozsáhlé organizace občanské společnosti, které mají vysoký rozpočet, mohou financovat investigativní činnost a podporovat nezávislé novináře při vyšetřování řady důležitých kauz.

Organizace zabývající se ochranou lidských práv pak upozorňují na porušování práva na svobodu projevu a na snahy umlčet novináře prostřednictvím právní šikany.

Mé rodině se tedy ze strany organizací občanské společnosti dostalo enormní podpory, bez níž bychom se v našem úsilí o dosažení spravedlnosti pro mou matku zdaleka nedostali tam, kde jsme dnes. Tyto organizace občanské společnosti jsou ale samozřejmě také odkázány na finanční příspěvky, ať už od evropských orgánů a institucí, nebo od jednotlivých občanů a svých členů, a na jinou pomoc. Nevládní organizace jsou terčem pomluv a očerňování. Ony samy rovněž čelí útokům. Proto musíme chránit i je.

Co dalšího může Evropská unie udělat, aby prokázala, že hájí svobodu tisku?

Domnívám se, že s nástupem nového vedení Evropské komise získali novináři a osoby působící v oblasti lidských práv a ochránci práva na svobodu projevu spojence. Naším spojencem je také Evropský parlament, který nedávno zavedl cenu nesoucí jméno mé matky – cenu Daphne Caruanové Galiziové za žurnalistiku.

Z toho je jasně patrné, že jeden z nejvýznamnějších orgánů EU investigativní žurnalistiku faktickým, účinným a konkrétním způsobem podporuje.

Podle mého názoru je úsilí těchto orgánů brzděno těmi členskými státy, které ještě neprovedly směrnici o oznamovatelích ani směrnice o boji proti praní peněz.

Některé země v Evropské unii například nemají veřejný rejstřík vlastníků společností. Jednou z těchto zemí je Kypr. To vše novinářům komplikuje jejich práci.

Opravdu se snažím docílit toho, aby smrt mé matky nebyla zbytečná. Právě to je mou hlavní motivací, tj. abychom se z případu vraždy mé matky poučili a aby k něčemu podobnému už nikdy nedošlo. I když ono k tomu vlastně už došlo, což dokládá, kolik práce nás v tomto ohledu ještě čeká. Mám na mysli zavraždění Jána Kuciaka, jednoho novináře v Řecku a dalšího v Nizozemsku. Bude nás to tedy stát ještě hodně úsilí, které se ovšem ubírá správným směrem. Prostě v něm nesmíme polevit.

Herman van Rompuy : Le vieux poète parle doucement

Nous sommes heureux de poursuivre la publication de la série de haïkus, sous le titre commun "Le vieux poète parle doucement", que nous a offerts leur auteur, Herman van Rompuy, ancien président du Conseil européen.

Arbres abattus
plus de tiges de printemps
En attendant le transport

Feuilles mortes
Plus nombreuses chaque jours dans les rues
l'automne tombe vite

La lumière est revenue
Après la grisaille de la pluie
Un ciel d'espoir

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

We are delighted to host a new selection of haikus by Herman Van Rompuy, former President of the European Council, as part of our series "The old poet speaks gently".

These haikus were originally written in French.

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

Felled trees
no more spring stems
Waiting for transport

Dead leaves
More in the streets every day
autumn is falling fast

The light has returned
After the grey of the rain

A sky of hope

NOVINKY Z EHSV

Budoucí obchodní politika EU musí být otevřená, spravedlivá, inkluzivní a udržitelná

V rámci rozpravy na plenárním zasedání věnované budoucnosti obchodní politiky EU v měnící se globální realitě byl zdůrazněn názor EHSV, že jedině otevřený, spravedlivý, inkluzivní a udržitelný obchod zajistí odolné oživení a přinese prosperitu podnikům i lidem. Bylo taktéž uznáno, že klíčovou úlohu v tomto úsilí hraje Světová obchodní organizace.

Celkový obraz globálního obchodu napovídá, že proces oživení je i nadále nestejnorodý.

Předsedkyně EHSV **Christa Schweng** k tomu řekla: „Mezinárodní obchod by měl být otevřený, spravedlivý, udržitelný a předvídatelný. Má totiž zásadní význam pro naše podniky i občany. Jedině udržitelný obchod zajistí odolné a udržitelné oživení po pandemii COVID-19.“

Říjnového plenárního zasedání EHSV se zúčastnil vyslanec **Jean-Marie Paugam**, zástupce generálního ředitele Světové obchodní organizace (WTO), který vyjádřil své přesvědčení, že systém mezinárodního obchodu prokázal v době pandemie svou odolnost. „Zpočátku jsme byli svědky celé řady opatření, jež byla vůči obchodu restriktivní, státy však brzy zvolily cestu spolupráce a podpory.“

Ve stanovisku z vlastní iniciativy nazvaném [Obchod a udržitelný rozvoj příští generace - přezkum patnáctibodového akčního plánu](#), s nímž byla tato rozprava spojena, jde EHSV o to, aby myšlenka „obchodní agendy založené na hodnotách“ byla tentokrát jednoznačně zakotvena v obchodní strategii EU.

Zpravodajka tohoto stanoviska **Tanja Buzek** zvláště zdůraznila, že právní závazky obsažené v kapitolách o práci a životním prostředí nejsou důsledně dodržovány. „Navrhujeme ambiciózní přezkum, jenž zahrnuje vylepšený přístup umožňující prosazování za použití sankcí a intenzivnější monitorování ze strany občanské společnosti, využívá inovativní nástroje a posiluje vliv kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji.“

„Non aes sed fides“ - ne peníze, nýbrž důvěra

Jean-Marie Paugam uvedl, že prioritou je obnovení důvěry v systém, kterou mnohé zúčastněné subjekty a státy dlouhodobě podkopávají. „Nejdříve ze všeho musíme obnovit minimální úroveň důvěry, neboť bez ní se žádné jednání neobejde,“ řekl a zdůraznil, že právě důvěra, nikoli peníze, je ve WTO nejcennějším aktivem: „non aes sed fides“.

Vycházejí z článku, jehož autorem je **David Henig** a který byl nedávno zveřejněn na portálu [Borderlex](#), a ze tří možných scénářů pro WTO, jež tento článek uvádí – těmi jsou oživení, rozpad nebo regrese –, je **Jean-Marie Paugam** zastáncem rekonstrukce. Je tudíž nutné, aby byla aktivně zapojena EU a evropská občanská společnost. Platí totiž, co řekla **Tanja Buzek**: „*Udržitelnost nemůže existovat bez občanské společnosti*“.

V závěrečném proslovu pak **Christa Schweng** prohlásila: „*Základním prvkem udržitelného obchodního systému, který je prospěšný lidem, je aktivní zapojení a podpora ze strany organizované občanské společnosti a všech jejích složek.*“ (at)

Na porušování svobod a práv schengenského prostoru je třeba reagovat

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) uvítal novou strategii EU pro budoucnost schengenského prostoru, kterou předložila Evropská komise. Varoval však, že EU a členské státy jsou v rámci správy hranic EU a členských států, policejní a justiční spolupráce a migračních a azylových politik povinny dodržovat Listinu základních práv.

Výzva k přijetí opatření, kterou vydal v rámci svého stanoviska k nové strategii, přijatého na říjnovém plenárním zasedání, přichází po zveřejnění znepokojivých zpráv o porušování základních práv na vnějších hranicích EU. Ty považuje EHSV za velmi zneklidňující.

„Žádáme Evropskou komisi a Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž, aby tyto alarmující problémy monitorovala a vyřešila a aby neprodleně reagovala na zprávy o porušování základních práv,“ uvedl zpravodaj tohoto stanoviska **Ionuț Sibian**.

EHSV zaznamenal, že v posledních letech byl schengenský prostor vystaven náročným výzvám, pokud jde o jeho systematické uplatňování. Uprchlíká krize v roce 2015 odhalila nedostatky v přístupu EU ke správě vnějších hranic a řízení migrace, zatímco pandemie COVID-19 si vyžádala dočasné obnovení vnitřních hranic. Narušení schengenského prostoru poškodilo podniky, pracovníky, příhraniční komunity i přeshraniční spolupráci.

EHSV zdůraznil, že Komise by měla pravidelně a důkladně monitorovat situaci a vyhodnocovat, zda a v jakém rozsahu je potřeba hranice obnovovat, a v případě potřeby jednat.

Výbor ve svém stanovisku také vyzval Radu, aby urychleně přijala opatření s cílem ukončit pokračující vyloučení Bulharska, Chorvatska, Kypru a Rumunska z plného uplatňování Schengenské smlouvy.

„Lidem na Kypru, v Rumunsku, Bulharsku a Chorvatsku ještě stále nebyla přiznána možnost v plné míře uplatňovat práva, jež jim jako občanům EU náleží, neboť jsou vyloučeni z schengenského prostoru. EHSV podporuje jejich začlenění. Tyto země chtějí být součástí tohoto prostoru, a Bulharsko, Chorvatsko a Rumunsko již své vnější hranice chrání v souladu s Schengenským hraničním kodexem,“ prohlásil **Ionuț Sibian**.

EHSV rozhodně podporuje aktualizaci Schengenského hraničního kodexu tak, aby byla zohledněna poučení z pandemie. Vyzývá rovněž k posílení poradního fóra pro základní práva a k zapojení organizované občanské společnosti prostřednictvím EHSV. (II)

Průmyslová politika – pro EU nastal čas jednat, a nikoli pouze napravovat selhání trhu

Diskuse na říjnovém plenárním zasedání EHSV na téma průmyslové politiky se soustředila na to, jak nejlépe zajistit strategickou nezávislost evropského průmyslu.

Na plenárním zasedání EHSV dne 21. října proběhla diskuse s vědeckou pracovnící Centra Berkmana Kleina Harvardovy univerzity **Padmeshree GEHL SAMPATH** o tom, jak může průmyslová strategie podpořit souběžný přechod k ekologickému a digitálnímu hospodářství, přispět k oživení Evropy a zvýšit její strategickou nezávislost a odolnost.

Padmeshree Gehl Sampath, která je přední odbornicí v oblasti technologií, rozvoje a globální politické ekonomie, se vyslovila pro nový druh veřejného opatření, které by se nesoustředilo pouze na nápravu selhání trhu, ale nasměrovalo by technologické změny do sociálně produktivních oblastí.

„Nastal čas, abychom průmyslovou politiku ambiciózním a originálním způsobem přehodnotili,“ prohlásila. „Neměli bychom opakovat to, co se v minulosti neosvědčilo.“

Prvním krokem při koncipování této nové průmyslové politiky by mělo být uznání skutečnosti, že pokles v oblasti podnikání, inovací a konkurenceschopnosti, k němuž dochází ve vyspělých ekonomikách, neustále prohlubují nová technologická paradigmat a trendy v celé řadě sektorů a procesů. Nejistota, která nastala v období po pandemii, není pouze důsledkem samotné pandemie. Odráží rovněž četné vlivy sítí založených na datech, nerovnoměrné rozložení přínosů digitalizace za posledních patnáct let, tlak vyvolaný změnou klimatu a transformací energetiky, jemuž jsou země vystaveny, a útlum (někdy dokonce i rozpad) globálního trhu a dodavatelských řetězců, které byly pečlivě budovány od počátků globalizace v 80. letech 20. století.

Druhý krok by představovalo vypracování nové strategie vycházející ze tří ambiciózních návrhů:

1) uznání, že mezi třemi hlavními trendy, které budou v budoucnu převládat a jimiž jsou zdravotní péče / připravenost na pandemie, energetická transformace / klimatická opatření a ekonomika založená na datech,

existuje větší propojenost, kterou je třeba využít. Nepotřebujeme průmyslovou politiku, která by souběžně upřednostňovala tyto hlavní trendy v různých oblastech, ale takovou průmyslovou politiku, která by tyto transformace pojímala jako oběhový model změny;

2) podpora dynamiky v odvětví technologií zaměřením na zachování trhu a na jeho výkonnost, což je ve všech těchto klíčových odvětvích důležitější otázka než vstup na trh, zvláště ve farmaceutickém odvětví a v odvětví očkovacích látek, v nichž nyní převládají silné oligopolní tendence;

3) přijetí skutečného odvětvového přístupu k průmyslové politice s tím, že překročíme zavedené meze, jak je stanovila politika hospodářské soutěže, protože i když se tato odvětví opírají o vyspělé technologie, intenzivně využívají výzkum a vývoj a závisí na inovacích a zisku, mají zcela jiné charakteristiky.

Paní **GEHL SAMPATH** se například otázala, zda EU může podporovat program veřejného zájmu pro ekosystém zdravotnického odvětví, podobný programu partnerství soukromého a veřejného sektoru Operation Warp Speed, který byl ihned po pandemii COVID-19 zaveden v USA, pokud si v Evropě skutečně přejeme prosazovat trh zdravotní péče s jeho současnými silnými stránkami. Může Evropa přispět k posílení předností stávajících biotechnologických firem v rámci obdobných programů veřejných investic, které usnadňují rozvoj produktů?

EHSV se nedávno ve své činnosti výrazně zaměřil na oblast průmyslové strategie. Nyní probíhá řada webinářů, které se zabývají problematickými aspekty současného průmyslu. Tuto sérii webinářů nazvaných [Cesta k naší průmyslové budoucnosti](#) završí důležitá konference v březnu 2022, na níž EHSV projedná svá zjištění s francouzským předsednictvím Rady EU a s Evropskou komisí. (dm)

Zvrácení negativních trend? v oblasti právního státu v celé EU díky občanské společnosti

Konference o základních právech a právním státu, kterou uspořádal Evropský hospodářský a sociální výbor, upozornila na závažné porušování zásad a negativní trendy ve čtyřech oblastech, jež jsou zahrnuty v evropském mechanismu právního státu (soudnictví, korupce, sdělovací prostředky a systém brzd a protivah). EHSV zdůraznil, že občanská společnost je při obraně této základní zásady EU dynamickým aktérem.

Předseda skupiny Základní práva a právní stát v EHSV **Cristian Pîrvulescu** vyzdvihl úlohu občanské společnosti: „*Neoslovujeme zástupce občanské společnosti, protože to je ‚pravidlo‘. Občanské společnosti nasloucháme, protože její příspěvky jsou pro tyto klíčové otázky rozhodující.*“

Místopředsedkyně EHSV **Giulia Barbucci** uvedla: „Nelze se omezit jen na právní a politické reakce EU. Musíme rovněž lépe zapojit subjekty občanské společnosti, protože jsou pojítkem mezi očekávanými veřejnosti a institucemi.“

Současná zdravotní krize a opatření, která v této souvislosti přijaly jednotlivé orgány, však ještě zvýraznily problémy, které již v této oblasti existovaly. Zpráva Komise o právním státu z července 2021 na tyto negativní trendy poukázala, zároveň ale vyzdvihla i určitý pozitivní vývoj v některých členských státech. Jak dodal **Gašper Dovžan**, státní tajemník ministerstva zahraničních věcí Slovinska, „dodržování zásad právního státu by nikdy nemělo být předmětem pochybností, ani by nemělo padnout za oběť žádné krizi“.

Matthew Caruana Galizia nicméně upřesnil, že „je toho stále potřeba hodně udělat“ a že „máme před sebou dlouhou cestu“. Jeho matka Daphne Caruana Galizia, maltská novinářka, byla zavražděna, když vyšetřovala korupci, praní peněz a organizovanou trestnou činnost. „Moje matka je bohužel dobrým příkladem toho, že selhání právního státu a všeobecná korupce nejsou trestnými činy bez oběti.“

Účastníci se shodli na tom, že právní stát je pro fungování EU jako celku, včetně její důvěryhodnosti, odolnosti a vzájemné důvěry, nepostradatelný.

Jak výstižně poznamenala **Debbie Kohner** z Evropské sítě národních institucí pro lidská práva, všechny čtyři pilíře, o které se opírá evropský mechanismus právního státu, tedy systém soudnictví, svoboda a pluralita sdělovacích prostředků, protikorupční rámec a systém dalších brzd a protivah, jsou vzájemně propojené. Nicole Romain z Agentury Evropské unie pro základní práva také zdůraznila, že všechny instituce by se měly snažit veřejnost více informovat o základních právech a právním státu.

Eszter Nagy z Unie evropských federalistů podtrhla, že je nejvyšší čas, aby EU plně využila všechny své nástroje, počínaje rozpočtovou podmíněností právního státu. (at)

Hospodářské oživení EU – je třeba vyjasnit úlohu občanské společnosti

K provádění národních plánů pro oživení a odolnost je ve většině členských států EU zapotřebí upřesnit systémy správy. Zatím totiž není dostatečně jasné rozdělení pravomocí mezi ústřední, regionální a místní úrovní. EHSV tak vysílá varovný signál a ve stanovisku k Roční strategii pro udržitelný růst 2021, které připravil Gonçalo Lobo Xavier a které bylo přijato na říjnovém plenárním zasedání, zdůrazňuje, že je třeba vyjasnit mechanismy, jak do provádění, sledování a uzpůsobování národních plánů pro oživení a odolnost zapojit organizovanou občanskou společnost a sociální partnery.

EHSV na tento problém upozornil již ve svém únorovém usnesení, na daném stavu se však ani přes snahu Evropské komise nic nezměnilo. EHSV proto důrazně vyzývá k větší kontrole těchto klíčových aspektů oživení EU.

„Poukazujeme na nutnost měřit postup provádění národních plánů pro oživení a odolnost. Potřebujeme kvalitní monitorovací ukazatele – jsou totiž nezbytné k nasměrování dalšího vývoje EU do budoucna a jejího oživení. Členské státy musí na tuto výzvu reagovat s potřebnou vážností a důrazem: nesmíme se bát informovat občany o obrovských potížích, které nás čekají,“ uvedl **Gonçalo Lobo Xavier** v rozpravě.

Ve stanovisku Hospodářská politika eurozóny 2021, které připravila zpravodajka **Kristi Söber**, EHSV rovněž zdůrazňuje, že pandemie ještě neskončila a její hospodářské dopady budeme pociťovat ještě několik let. Bude tak zapotřebí přijmout nový soubor mimořádných hospodářských opatření. Ekonomiky EU a eurozóny vykazují znovu rychlý růst. Zároveň však EU prochází ekonomicky nejnáročnějším obdobím v dějinách evropské integrace. V tomto zlomovém období mohou ke zmírnění situace přispět pouze veřejné výdaje.

EHSV oceňuje rychlou reakci EU i členských států na pandemii a vítá skutečnost, že spojení sil se stalo podstatnou součástí strategie pro oživení. Ve svém příspěvku na plenárním zasedání **Kristi Söber** uvedla: „Zejména v první polovině roku 2020 pomohly investiční iniciativy pro reakci na koronavirus zmírnit velmi obtížnou hospodářskou situaci, a to především díky stabilizaci trhů, pracovních míst a příjmů fyzických osob. Po tomto prvním kroku následoval silný a vysoce inovativní fiskální příspěvek v podobě programu NextGenerationEU (NGEU). Obě iniciativy tak byly rychlou a flexibilní reakcí na pandemii.“ (mp)

[Sít? 5G: EHSV apeluje na Komisi, aby podrobněji posoudila dopad těchto sítí na lidské zdraví a životní prostředí](#)

Evropská komise by měla jít při posuzování víceodvětvového dopadu nových technologií 5G a 6G ještě dál, neboť je nutné připravit nástroje a opatření k řešení rizik a slabých míst. Ve stanovisku, jež vypracoval Dumitru Fornea a které bylo přijato na říjnovém plenárním zasedání, zaujímá EHSV rozhodný postoj a konstatuje, že navzdory tomu, že se diskuse o zavádění sítí 5G zvrstla v politickou kontroverzi, je nutné společně s občany a všemi příslušnými aktéry prozkoumat sociální, zdravotní a environmentální otázky, jež jsou s touto problematikou spojené.

„Rychlá digitalizace a rozvoj elektronických komunikací mají výrazný dopad na hospodářství a společnost jako celek,“ uvedl během plenárního zasedání **Dumitru Fornea**. „Při zodpovědném využívání těchto technologií má lidstvo historickou příležitost vybudovat lepší společnost. Bez náležité péče a demokratické kontroly mohou být nicméně naše společnosti v budoucnu vystaveny vážným problémům při správě těchto technologických systémů.“

Při pandemii se ukázalo, že infrastruktura pro elektronické komunikace sehrává ve společnosti důležitou roli a může výrazně zlepšit kvalitu života občanů a přímo přispět k boji proti chudobě. Je však zapotřebí neustále vyhodnocovat nebezpečí, které může představovat. EHSV proto doporučuje vyčlenit evropské a vnitrostátní finanční prostředky na hlubší víceoborový výzkum a studie dopadu se zaměřením na člověka i životní prostředí a šířit jejich závěry v zájmu vzdělávání veřejnosti a rozhodujících činitelů. (mp)

Podle EHSV může být iniciativa Komise zaměřená na ekologizaci letectví vylepšena

Nová iniciativa Evropské komise, která by měla urychlit růst trhu s udržitelnými leteckými palivy, představuje krok správným směrem, jsou však nutné určité změny, aby se zajistilo, že ji bude možné provést účinně, bez narušení hospodářské soutěže. Tak zní hlavní závěr stanoviska k návrhu iniciativy ReFuelEU Aviation, které vypracoval Thomas Kropp a které bylo přijato na říjnovém plenárním zasedání.

„Je skutečně pravda, že udržitelná letecká paliva – pokud by byla vyráběna v dostatečném množství a byla by k dispozici pro všechny letecké společnosti – by významně snížila emise CO₂ vytvářené tímto odvětvím. Není však jasné, zda by přístup, který Komise sleduje, zabránil narušením hospodářské soutěže,“ uvedl **Thomas Kropp**.

Letecká doprava je odvětvím mezinárodních služeb a pokrývá dva různé trhy s odlišnou tržní dynamikou: jednotný evropský trh v rámci EHP na jedné straně a mezinárodně regulovaný trh na straně druhé. Návrh Komise by měl jasně odrážet tento rozdíl, usilovat o zachování rovných podmínek v rámci EHP a zároveň aktivně podporovat globálně uplatnitelné normy pro udržitelnost.

Co se týče problematiky emisí CO₂, **Thomas Kropp** vypracoval stanovisko k oznámení týkajícímu se programu kompenzace a snižování emisí oxidu uhličitého v mezinárodním civilním letectví (CORSA), které bylo také přijato na říjnovém plenárním zasedání. V tomto dokumentu EHSV podporuje návrh Komise na změnu směrnice 2003/87/ES, pokud jde o oznámení kompenzací v roce 2021, a jeho urychlené přijetí, aby byla zaručena právní jistota. (mp)

Podle EHSV je nezbytné přehodnotit priority a zařadit potravinové zabezpečení a udržitelnost na první místo programu EU

Nedávné události způsobené pandemií COVID-19, extrémní počasí v důsledku narušení klimatu, kybernetické útoky a brexit ukazují, že musíme přehodnotit naše priority, zlepšit odolnost a udržitelnost potravinových systémů v EU, a posílit tak její autonomii. Pro řadu občanů EU není potravinové zabezpečení samozřejmou věcí.

Podle EHSV je naprosto nezbytné vytvořit soubor nástrojů, který by zahrnoval opatření pro řízení rizik, díky nimž by se potravinové řetězce mohly vyrovnat s extrémními situacemi a příslušné orgány, zemědělci a celé odvětví byli schopni přijmout okamžitá opatření.

Výbor ve svém stanovisku z vlastní iniciativy na téma *Strategická autonomie a potravinové zabezpečení a udržitelnost* navrhuje, aby byla definice otevřené strategické autonomie uplatňovaná na potravinové systémy založena na produkci potravin, pracovní síle a spravedlivém obchodu, přičemž hlavním cílem je zajistit pro všechny občany EU potravinové zabezpečení a udržitelnost prostřednictvím spravedlivých,

zdravých, udržitelných a odolných potravinových řetězců.

„Zemědělské podniky, úrodná zemědělská půda a voda jsou strategickými aktivy a musejí být chráněny v celé EU, protože tvoří páteř naší otevřené strategické potravinové autonomie,“ zdůraznil zpravodaj stanoviska EHSV **Klaas Johan Osinga**. (mr)

Udržitelný a vyvážený rozvoj venkova a měst je podle EHSV klíčem k zajištění dobrých životních podmínek občanů EU

EHSV apeluje na tvůrce politik, aby zavedli komplexní a ucelenou strategii, která podpoří vyvážený, soudržný, spravedlivý a udržitelný rozvoj venkova a měst. Konkrétně jde mimo jiné o to, využít potenciálu místních komunit a podporovat ve venkovských oblastech tradiční průmyslová odvětví, vytvářet zde nové hospodářské činnosti a pracovní příležitosti a zároveň stimulovat synergie s městskými oblastmi.

Ve svém stanovisku *Na cestě k ucelené strategii pro udržitelný rozvoj venkova a měst* předkládá EHSV několik doporučení založených na zapojení mnoha zúčastněných stran a přístupu „zdola nahoru“, což jsou podle Výboru klíčové faktory pro zajištění udržitelnosti a místní odpovědnosti za politiky týkající se venkova.

Zásadní význam průřezové koordinace a odpovídajících politik

„K opatřením a financování v rámci různých politik, které mají dopad na venkovské oblasti, je nezbytné zaujmout integrovaný přístup, a zajistit tak, že venkovské oblasti budou nejen udržitelnými, ale také atraktivními místy pro život. Kvalita života na venkově bude posuzována podle toho, jak se zvýší počet mladých lidí, kteří se zde usadí, a také podle nových iniciativ, jež povedou k vytvoření kvalitních a dobře placených pracovních míst,“ zdůraznil zpravodaj stanoviska **Josep Puxeu Rocamora**. (mr)

EHSV vyzývá k reformě? fiskálních pravidel EU

Je nutné přepracovat fiskální pravidla EU, a to nejen s cílem stabilizovat ve střednědobém horizontu naše hospodářství, ale také aby bylo možné financovat jeho sociální a ekologickou transformaci a zajistit plnou zaměstnanost, kvalitní pracovní místa a spravedlivý průběh zavádění změn. EHSV to ve svém stanovisku, jehož autorkou je Dominika Biegon a které bylo přijato na říjnovém plenárním zasedání, vyjádřil zcela jasně: Evropská komise musí pokračovat v revizi rámce správy ekonomických záležitostí EU.

Dominika Biegon ve svém proslovu na zasedání uvedla: „*EHSV se domnívá, že je třeba utvářet budoucí podobu fiskálního rámce EU pragmatickým způsobem. Z našeho stanoviska je patrné, že ideologické rozpory v diskusi o státním dluhu je možné překonat. Fiskální pravidla EU lze podstatně vylepšit, aniž by bylo nutné měnit Smlouvy EU. Můžeme*

odstranit problém chronického nedostatku veřejných investic a dát členským státům větší prostor, aby mohly v budoucnu náležitě reagovat na případný hospodářský útlum a zároveň si zachovat fiskální udržitelnost. Orgány EU by měly neprodleně navrhnout reformy, které vytvoří podmínky pro dosažení udržitelného oživení a spravedlivé transformace.“

Kromě toho je nezbytné, aby byly organizace občanské společnosti ve větší míře zapojeny do evropského semestru, a to na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Toto účinné zapojení občanské společnosti by se mělo řídit zásadou partnerství, která je odedávna uplatňována při správě evropských strukturálních a investičních fondů. (mp)

Udržitelná reklama má potenciál být hnací silou ekologické transformace Evropy

Ve stanovisku z vlastní iniciativy přijatém na říjnovém plenárním zasedání stanovil EHSV opatření pro to, aby se reklama přizpůsobila výzvám spojeným se změnou klimatu a s oživením po pandemii a současně nadále plnila svou důležitou úlohu v evropském hospodářství a kultuře.

Evropský hospodářský a sociální výbor doporučuje rámec pro moderní reklamní průmysl, který si zachová zásadní úlohu v hospodářském růstu, tvorbě pracovních míst a podpoře evropské kultury, přičemž se zároveň stane spolehlivou pákou pro odpovědnou spotřebu.

Podle různých studií znamená každé euro vynaložené na reklamu podporu pro evropskou ekonomiku v 5 až 7krát větší hodnotě. Šíří se nové výrobky a služby, rozšiřuje se hospodářská soutěž a je financován přístup veřejnosti ke sdělovacím prostředkům, umění a sportu. Odvětví

reklamy je ale také často kritizováno za to, že podporuje nadměrnou spotřebu a má negativní dopad na společnost a životní prostředí.

„Snažíme se hledat cesty, kterými by se toto odvětví mělo ubírat, aby zůstalo efektivní, ale aby se současně vyvíjelo v souladu se zásadami udržitelného rozvoje,“ vysvětluje zpravodaj příslušného stanoviska **Thierry Libaert**.

EHSV v první řadě vyzývá podniky a agentury, aby zvážily, jak by mohly do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů o 55 % a do roku 2050 dosáhnout uhlíkové neutrality.

Udržitelnost by se měla stát součástí všech reklamních kampaní. V praxi by provozovatelé reklamy mohli být pobízeni ke snížení spotřeby energie digitálních billboardů nebo ke zlepšení jejich recyklovatelnosti. V zájmu snížení environmentálního dopadu tištěné reklamy by podniky mohly přejít k využívání papíru z udržitelně obhospodařovaných lesů (s certifikáty PEFC a FSC) a tiskových barev dodržujících normy REACH a GreenGuard.

Reklamní postupy mohou taktéž spotřebitele „popostrčit“ k tomu, aby kolektivně snížili svou environmentální stopu. Reklama by například mohla podporovat spolujízdu tím, že by byli méně často zobrazováni řidiči jedoucí v autě sami. Měly by být upevňovány osvědčené postupy, a sice tím, že by se v rámci vysokoškolského vzdělávání v oboru komunikace kladl větší důraz na otázky životního prostředí.

Další debata, k níž mělo dojít již dávno, se týká nerealistického zobrazování, např. když jsou škodlivé výrobky na jedno použití prezentovány jako „udržitelné“. Ze studie, kterou v roce 2020 provedly vnitrostátní orgány na ochranu spotřebitele a Evropská komise, totiž vyplynulo, že tvrzení na internetových stránkách podniků v tom smyslu, že určitý výrobek je šetrný k životnímu prostředí, byla ve 42 % případů nepravdivá nebo přehnaná.

EHSV se domnívá, že širší konsenzus v rámci reklamní komunity ohledně poskytování faktických a přesných

informací by spotřebitelům umožnil identifikovat výrobky, jež skutečně mají nižší dopady na životní prostředí. V tomto ohledu je úkolem Evropské komise pracovat na celounijních předpisech, které podpoří reklamní průmysl v boji proti dezinformacím.

Tento přístup by rovněž měl pobízet reklamní společnosti k tomu, aby se k uvedeným standardům přihlásily. Podpora by snížila riziko, že reklamní společnosti přejdou k zahraničním technologickým společnostem, které ovládají velkou část digitálních reklamních systémů, a posílila by odvětví, které zůstává ústředním prvkem přechodu Evropy k udržitelnější spotřebě. (dm)

Pro úspěch udržitelné průmyslové strategie EU je nutné, aby byla tato strategie inkluzivní a zohledňovala sociální dopady

EHSV v nedávné zprávě o návrhu nové průmyslové strategie EU poukázal na to, že v zájmu dalekosáhlého oživení musí být v období po pandemii do této průmyslové strategie zapojena občanská společnost. Tato strategie se musí zaměřit na udržitelnost a dobré životní podmínky, měřit sociální dopady a podporovat účinný a přístupný systém zdravotní péče.

Během pandemie COVID-19 vyšly najevo slabé stránky evropské ekonomické struktury, zejména regionální nerovnosti, nedostatek dovedností, rizika pro jednotný trh a dodávky strategických produktů. Evropská komise z toho vyvodila poučení a aktualizovala svůj plán pro ekologičtější, digitálnější a konkurenceschopnější průmysl, jímž je nová průmyslová strategie pro Evropu.

EHSV vypracoval [zprávu](#) o této aktualizaci a doplňující [stanovisko](#), v němž poukázal na podmínky pro inkluzivní a inovativní ekosystém zdravotní péče, jenž může podpořit průmysl v EU.

V této zprávě EHSV vyzývá všechny skupiny působící v evropském hospodářství – od odborových organizací, průmyslu a malých a středních podniků po další organizace občanské společnosti a veřejné orgány – , aby utvářely jeho budoucnost. Současná strategie se zaměřuje na podniky, avšak podle EHSV je nezbytné, aby byly při koncipování cílů a ukazatelů nezbytných pro úspěšnou změnu zohledněny názory sociálních partnerů. Dodává, že konkurenceschopnost nemůže být jediným ukazatelem proveditelné dlouhodobé strategie. Navrhovaná strategie musí obsahovat širší soubor klíčových ukazatelů výkonnosti. EHSV se domnívá, že konkurenceschopnost a investice nestačí. Má-li být evropský průmysl skutečně udržitelný, klíčové ukazatele výkonnosti musí rovněž podporovat dobré životní podmínky a udržitelný růst.

Důležitými oblastmi, na které je třeba se zaměřit, jsou dopady pracovních a výrobních podmínek na společnost i životní prostředí a také kvalita pracovních míst.

Další soubor ukazatelů by měl posuzovat přechod k oběhovému hospodářství, které neprodukuje žádný odpad. V neposlední řadě je třeba rovněž monitorovat průřezové faktory ve všech odvětvích průmyslu, jako jsou investice do výzkumu a vývoje, aby se zajistilo, že podniky a pracovní místa budou trvalá.

Významné projekty společného evropského zájmu jsou celounijní projekty, které podporují rozvoj inovací, jenž má zásadní význam pro zelenou a digitální transformaci. EHSV je toho názoru, že k řádnému provádění těchto projektů je v první řadě nutné využít know-how organizací pracovníků. Zadruhé musí být tyto projekty posuzovány s ohledem na hodnotu a pracovní místa, které vytvářejí, a na dovednosti, jež pracovníci a podniky potřebují k modernizaci průmyslových odvětví.

Dalším důležitým nástrojem, který Evropu znovu vynese na přední místo v oblasti průmyslové výroby, jsou normy. Výbor zdůrazňuje, že normy vypracované evropskými podniky by neměly šířit pouze tyto podniky, ale že by je měla podporovat i Komise a měla by jim s jejich šířením pomoci.

Dodatečné stanovisko se zabývá tím, jak by mohla strategie zlepšit přístup ke spravedlivější a lépe koordinované zdravotní péči v Evropě.

EHSV doporučuje, aby se kladl důraz na správu, diverzifikaci dodávek a digitální zdravotní péči, které spolu vzájemně souvisejí. Lépe řízené podniky by umožnily hladší fungování jednotného trhu a podpořily by nové podniky. Větší počet výrobců by zase umožnil spolehlivější přístup ke zdravotnickému materiálu a zdravotním službám. Podobný účinek by měly i pobídky k tomu, aby se výroba základních materiálů a produktů vrátila zpět do Evropy.

Opatření, která by umožnila, aby digitální systémy zdravotní péče fungovaly mezi organizacemi a přes hranice, by dále posílila jednotný trh pro průmysl a zlepšila péči. Z těchto důvodů EHSV vyzývá k přijetí opatření na posílení součinnosti mezi veřejným a soukromým sektorem, velkými společnostmi a malými a středními podniky a na stimulaci investic do výzkumu a vývoje a odborné přípravy všech pracovníků ve zdravotnictví. (dm)

EHSV žádá, aby EU přijala další opatření na podporu sklářského průmyslu

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) v souvislosti s diskusí o dosažení klimaticky neutrální společnosti vyzývá, aby byly podniknuty rozsáhlejší kroky na ochranu evropského sklářského průmyslu.

EHSV vybízí tvůrce unijních politik, aby sklářský průmysl zařadili na přední místo mezi současnými politickými prioritami, mj. v rámci balíčku „Fit for 55“, balíčku týkajícího se oběhového hospodářství, Digitální agendy, agendy v oblasti strategických hodnotových řetězců a mezinárodní obchodní politiky EU a souvisejících nástrojů.

EHSV oceňuje opatření, která EU provádí s cílem podpořit sklářský průmysl a napomoci tak dosažení klimaticky neutrální společnosti.

Domnívá se, že tomuto průmyslu přináší obrovské obchodní příležitosti

iniciativa EU „renovační vlna“, která by mohla podnítit investice a zároveň výrazně přispět ke snížení emisí CO₂ z budov. Důrazně však doporučuje uskutečnit v tomto odvětví také energetickou transformaci. Je třeba poskytnout mu finanční podporu na kapitálové a provozní výdaje a zamezit nekalé soutěži ze strany subjektů mimo unijní trh.

EHSV na toto téma vypracoval [stanovisko](#) z vlastní iniciativy, které přijal na svém říjnovém plenárním zasedání. Požaduje v něm, aby byla souběžně učiněna různá opatření s cílem učinit sklářský průmysl ekologičtější a energeticky účinnějším, ale také posílit jeho konkurenceschopnost a zachovat v něm kvalitní pracovní místa.

„Sklo se používá všude – v dopravě, při stavbě budov, v obranném průmyslu nebo třeba v mobilních telefonech. Chce-li EU plně využít potenciál nových odbytišť pro sklářské výrobky a zároveň si poradit s výzvami provázejícími ekologickou a digitální transformaci, musí pro toto odvětví navrhnout průmyslovou strategii,“ prohlásil zpravodaj stanoviska **Aurel Laurențiu Plosceanu**.

EHSV vyzval Komisi a Evropský parlament k vypracování nových opatření EU, co se týče klimatických cílů a strategických hodnotových řetězců, aby bylo možné obnovit v Evropě výrobu fotovoltaických článků a zabezpečit výrobu dalších strategických sklářských výrobků a související hodnotové řetězce.

EHSV má za to, že tento okamžik je pro sklářský průmysl zlomový. Na jednu stranu se musí vypořádat se strukturálními změnami, které jsou spojeny s digitální a ekologickou transformací. V nadcházejících třech desetiletích bude třeba zajistit, aby výrobní postupy splňovaly požadavky na uhlíkovou neutralitu a oběhovost. V dohledné době pak budou ještě více automatizovány a digitalizovány.

Na stranu druhou bude právě sklářský průmysl těmto změnám razit cestu a v nejbližších letech se pro řadu jeho výrobků otevrou nové obchodní příležitosti.

„EU by sklo měla označit za trvalý materiál a uznat jeho přínosnost z hlediska udržitelných obalových systémů a zásad oběhového hospodářství. Odvětví recyklace skla skýtá nesmírný potenciál – mohou v něm vzniknout nová pracovní místa a může přilákat další nadané pracovníky,“ uvedl spoluzpravodaj stanoviska

Smíšené učení – nesmí být omezen rovný přístup, standardní délka vzdělávání ani sociální dovednosti

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vyjádřil určité výhrady k nedávnému návrhu Komise týkajícímu se zavedení smíšeného vzdělávání - tradičního vyučování zajišťovaného učiteli v kombinaci s on-line nebo jiným samostatným učením - v rámci primárního a sekundárního vzdělávání, přičemž zpochybnil jeho vhodné načasování vzhledem k tomu, v jak rozsáhlé míře postihla pandemie COVID-19 vzdělávací systémy v Evropě i jinde.

EHSV ve svém [stanovisku](#) ke smíšenému učení, které přijal na říjnovém plenárním zasedání, rovněž vyslovil obavy, zda je tento způsob vyučování vhodný pro žáky základních škol a mladší středoškolské studenty. Podle jeho názoru by měl být nejprve zaveden ve vyšších ročnících, protože mladší žáci, zejména na prvním stupni, zpravidla nejsou dostatečně vyspělí k tomu, aby se učili samostatně.

„Pochybujeme o tom, že je nyní vhodná chvíle pro to, abychom ve školách zaváděli či prosazovali smíšené učení. Pandemie COVID-19 měla obrovský dopad na vzdělávací systémy a na děti, zejména na ty nejmenší, které teprve nastoupily do školy. Smíšené učení znamená samostatné učení, které vyžaduje určité dovednosti,“ uvedla zpravodajka stanoviska **Tatjana Babrauskienė**.

EHSV prohlásil, že uznává, že smíšené učení může zlepšit přístup ke vzdělávání, odborné přípravě a digitální schopnosti, jak se ukázalo během krize způsobené koronavirovou pandemií.

Během pandemie však také vyšlo najevo, že někteří studenti nejsou pro tento způsob učení vybaveni, ať už materiálně, či psychicky, což mohlo v nejhorším případě vést k předčasnému ukončení školní docházky. Dále se ukázalo, že pro socializaci dětí a jejich duševní zdraví má zásadní význam blízký kontakt s vrstevníky.

„Význam socializační úlohy vzdělávání nelze podceňovat. Nejedná se pouze o seznámení s vědou, fyzikou či matematikou. Jde o to, že děti spolu chodí do školy, navazují kontakty a setkávají se se svými vrstevníky. Je to otázka prezenčního vzdělávání a duševního zdraví,“ uvedl spoluzpravodaj **Michael McLoughlin**.

EHSV vydal 21 doporučení, s jejichž pomocí lze zajistit, aby mělo smíšené učení v rámci vzdělávání pozitivní úlohu. Jedním z klíčových bodů je to, že by mělo být zaváděno a financováno s cílem posílit vzdělávání a odbornou přípravu všech studentů, se zvláštním zaměřením na studenty z nízkopříjmových skupin, se zdravotním postižením a z venkovských oblastí.

Během koronavirové krize se ukázalo, že smíšené učení je značně náročné na čas a kreativitu učitelů, kteří jsou již tak přetěžováni. Pro úspěch samostatného učení a pro dohled nad ním je jejich úloha klíčová.

V Evropě již nyní panuje nedostatek učitelů, což má částečně mzdové důvody a částečně je to dáno obtížnými pracovními podmínkami. Je proto důležité sledovat vliv smíšeného učení na podmínky a pracovní zátěž, aby se zabránilo syndromu vyhoření. V zájmu zmírnění tlaku vyzývá EHSV vnitrostátní orgány, aby učitele při odborné přípravě na tento nový způsob vyučování podporovaly. (II)

Potřeba vysoce kvalitní dlouhodobé péče se bude zvyšovat

Nadměrná úmrtnost odhalila během této pandemické krize strukturální a systémové problémy v modelu péče poskytované v pečovatelských domech. Navíc je tento model péče vzhledem ke zvyšující se naději dožití a k souvisejícímu nárůstu počtu starších osob, který lze v příštích letech očekávat, třeba reformovat.

Během slyšení, které uspořádal EHSV na téma „[Na cestě k novému modelu péče o seniory: poučení z pandemie COVID-19](#)“, byly identifikovány hlavní výzvy, před nimiž toto odvětví stojí, a to mimo jiné, jak zajistit lepší přístupnost, cenovou dostupnost a kvalitu péče i odpovídající počet pečovatelů, kteří budou pracovat za lepších podmínek. Závěry tohoto slyšení budou využity ve stanovisku z vlastní iniciativy, které Výbor na toto téma připravuje.

Zpravodaj stanoviska **Miguel Ángel Cabra de Luna** uvedl: „Toto stanovisko nemá představovat komplexní přístup ke stárnutí, ale bude se soustředit na otázku péče o seniory, protože to byli právě oni, koho koronavirová pandemie postihla nejvíce.“

Na slyšení byly prezentovány modely zdravotní péče v členských státech, v jejichž rámci byly předvedeny různé přístupy a problémy, jež pandemie vyvolala.

Podle zprávy o dlouhodobé péči z roku 2021, kterou připravila Komise a Výbor pro sociální ochranu, se očekává, že z důvodu stárnoucí populace se poptávka po dlouhodobé péči výrazně zvýší. V příštích třiceti letech se má počet těch, jimž bude 65 let a více, zvýšit o 41%, tedy na 130,1 milionu osob.

Generální tajemník sítě AGE Platform Europe **Maciej Kucharczyk** prohlásil: „Rozvíjení systémů kvalitní péče představuje příležitost a služby jsou prostředkem k tomu, jak posílit autonomii, nezávislost a kvalitu života.“

Tuscany Bell z Evropské federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU) uvedla: „Abychom mohli poskytovat osobám, které potřebují péči, odpovídající služby, musíme zajistit vhodné pracovní podmínky a dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků. V současnosti připadá na příliš mnoho klientů příliš málo

pečovatelů.“

Vzhledem k tomu, že problematika aktivního stárnutí má průřezový charakter a týká se hospodářské a sociální politiky, je nutná koordinace mezi sociálními a zdravotními službami. Dlouhodobá péče by se tak stala přístupnější a umožnila by starším osobám důstojný život. (at)

Propojte se a zůstaňte v kontaktu!

Seminář na téma Propojení EU 2021 (Connecting EU 2021), který se konal v Lisabonu, skončil. Již po čtrnácté jsme se sekali s odborníky na komunikaci z řad organizované občanské společnosti a s tiskovými referenty a hovořili s nimi o tom, jak by podle nás měla Evropa vypadat. Nyní je načas, abychom tyto představy o silné, bezpečné, dobře chráněné, spravedlivé, inkluzivní a nadějně Evropě ve skutečnost.

Rádi bychom poděkovali všem našim hostům, řečníkům, moderátorům, novinářům, členům EHSV, kolegům a přátelům za intenzivní setkání v kouzelném Lisabonu plné kreativních nápadů. Všichni můžeme být hrdí na náš společný úspěch.

Zůstaňte v kontaktu a zůstaňte propojeni.

Tým tiskového oddělení EHSV

NOVINKY ZE SKUPIN

Podpora využívání umělé inteligence v evropských mikropodnicích a malých a středních podnicích

Boosting the use of Artificial Intelligence in Europe's micro, small and medium-sized Enterprises

STUDY

European Economic and Social Committee

skupina Zaměstnavatelé v EHSV

Rozmanitost a potenciál aplikací umělé inteligence jsou v současné době takřka neomezené a řešení, jež jsou na ní založená, dnes nevědomky využívá celá řada podniků a občanů. Vzhledem k tomu, že tyto inovativní technologie postupně pronikají do všech sfér našeho života, musí se tomuto trendu přizpůsobit i mikropodniky a malé a střední podniky, chtějí-li držet krok se svými stávajícími i nově vznikajícími konkurenty. Mezi jednotlivými trhy a také mezi velkými korporacemi a mikropodniky a malými a středními podniky však existují značné rozdíly, pokud jde o využívání umělé inteligence, a to hned z několika důvodů. Nedávná studie objasnila příležitosti a výzvy, které ze zavádění umělé inteligence vyplývají pro evropské mikropodniky a malé a střední podniky.

Umělá inteligence staví evropské mikropodniky a malé a střední podniky před řadu společenských a ekonomických výzev. Kromě chybějících dat či jejich nedostupnosti je hlavním problémem nedostatečná informovanost vedení podniků o přínosech umělé inteligence a nedostatečná kvalifikace stávajících (technických) zaměstnanců. Úspěšnému využívání technologií založených na umělé inteligenci v mikropodnicích a malých a středních podnicích brání také vnější podmínky na trhu, jako např. právní rámce, které jsou buď příliš restriktivní, nebo naopak příliš široké.

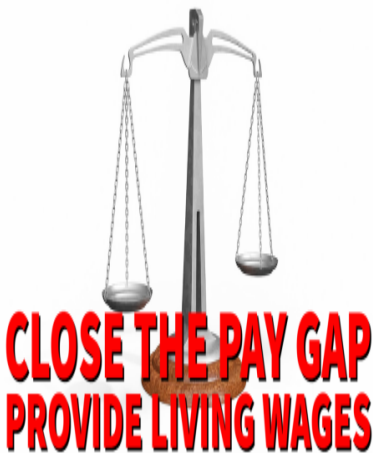
Ve snaze překonat tyto překážky a podpořit zavádění umělé inteligence v mikropodnicích a malých a středních podnicích představuje zmíněná studie soubor nástrojů určených pro tvůrce politik, mezi nimiž najdeme tato opatření:

- Vzdělávat zaměstnance mikropodniků a malých a středních podniků v oblasti umělé inteligence a umožnit jim získat potřebné dovednosti, aby byly tyto podniky konkurenceschopné
- Zlepšit centralizovaný přístup k volně přístupným datům s cílem učit umělou inteligenci a vyvíjet řešení, jež jsou na ní založená, a chránit přitom vlastnictví a kontrolu údajů
- Rozšířit nabídku finančních nástrojů určených pro mikropodniky a malé a střední podniky, a v rámci jejich úsilí o digitalizaci tak podpořit zavádění umělé inteligence
- Zajistit transparentní jednotný trh pro řešení založená na umělé inteligenci s cílem omezit rizika a zvýšit použitelnost těchto řešení v mikropodnicích a malých a středních podnicích.

Celá studie je k dispozici na adrese: <https://europa.eu/!gy8h4C>.

Studii na téma „Boosting the use of Artificial Intelligence in Europe’s micro, small and medium-sized enterprises“ (Podpora využívání umělé inteligence v mikropodnicích a malých a středních podnicích v Evropě) nechal EHSV vypracovat na žádost skupiny Zaměstnavatelé v EHSV. Autory studie jsou společnosti SpaceTec Partners a UnternehmerTUM. (dv/kr)

WORKERS GROUP

Stanovení životního minima může pomoci odstranit rozdíly v odměňování žen a mužů?

skupina Zaměstnanci v EHSV

Dne 10. listopadu jsme si připomněli Den rovného odměňování, který byl i letos příležitostí k tomu, abychom poukázali na rozdíly v odměňování žen a mužů. Ty totiž v Evropě představují v průměru více než 14 %, přičemž v některých zemích je situace ještě horší. V některých případech se tento trend sice zlepšuje, nicméně jinde by při současném tempu bylo uspokojivých výsledků dosaženo až za několik tisíc let...

Tyto rozdíly v odměňování jsou úzce spjaty s problémem nejistého zaměstnání, který se, globálně vzato, týká spíše žen než mužů (58 % všech pracovních míst, které jsou v Evropě ohodnoceny minimální mzdou, totiž zastávají ženy). Nízké mzdy ovlivňují život všech pracovníků, kteří je pobírají. Na ty nejzranitelnější však mají nejhorší dopad. Jedním z hlavních způsobů, jak lze tyto rozdíly odstranit, je zvýšit minimální mzdy v Evropě a zajistit tak, aby si každý mohl vydělat životní minimum.

Podle Evropské konfederace odborových svazů (EKOS) by zvýšení minimální mzdy na 60 % mzdového mediánu a 50 % průměrné mzdy vedlo ke snížení rozdílů v odměňování žen a mužů, a to v Rumunsku o 25 %, v Řecku o 19 %, v Polsku o 12 %, na Slovensku o 11 % a ve Španělsku a Lucembursku o 10 %. A to je také další důvod, proč je naprosto nezbytné posílit směrnici EU o přiměřených minimálních mzdách.

EHSV již letos v březnu upozornil na to, že k dosažení stabilní a inovativní společnosti a prosazování dobrých životních podmínek je naprosto nezbytné zajistit důstojné minimální mzdy a zintenzivnit kolektivní vyjednávání. Stanovení životního minima je však důležité také pro to, aby se lidé mohli vymanit z chudoby a byli před ní chráněni a aby se zlepšily pracovní a životní podmínky zranitelných osob, k nimž - bohužel - stále patří i ženy. Zmíněné rozdíly v odměňování se přitom netýkají pouze mezd, ale i důchodů, v jejich případě představují celých 30 %. Na vině jsou značné nerovnosti v příspěvcích na sociální zabezpečení, které odvádí každá skupina v průběhu celého pracovního života.. Někde, jako např. na Maltě, dosahují tyto rozdíly v důchodech více než 42 %.

Občanská společnost a sociální partneři se musí společně s evropskými i vnitrostátními orgány i nadále zasazovat o to, aby byly tyto problémy vyřešeny. Tato otázka je také stěžejní součástí širší kampaně, jejímž

cílem je nastolit rovné podmínky ve společnosti a spravedlnost, a zajistit tak Evropě lepší budoucnost. (prp)

Organizace občanské společnosti vyzývají k přijetí strategie EU pro občanskou společnost

skupina Různorodá Evropa v EHSV

Skupina Různorodá Evropa v EHSV uspořádala 5. listopadu 2021 (ve spolupráci s organizací **Civil Society Europe** a s podporou styčné skupiny EHSV a zájmové skupiny Sdružování) **konferenci** na téma „Organizace občanské společnosti: klíčoví aktéři pro budoucnost Evropy“, na níž organizace občanské společnosti a jejich zastřešující organizace opakovaně vyzvaly k vypracování strategie EU pro občanskou společnost a k vytvoření evropského statutu sdružení. Účastníci se shodli na tom, že pro obnovení důvěry občanů v politiku a pro posílení evropské demokracie je

naprosto nezbytné, aby Konference o budoucnosti Evropy vyústila v konkrétní opatření a aby byl s organizacemi občanské společnosti navázán pravidelný a strukturovaný dialog.

Organizace i jednotlivci, kteří se konference zúčastnili, dali jednoznačně najevo, že jsou odhodláni posílit svou spolupráci, a zabránit tak tomu, aby byl občanský prostor dále omezován a odsouván na vedlejší kolej, a zároveň podpořit účinný občanský dialog. Vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti stojí před stále většími politickými a hospodářskými výzvami, bude mít – zejména pro malé organizace – rozhodující význam financování, účinná právní ochrana, budování kapacit a využívání stávajících postupů EU pro podávání stížností. V této souvislosti vyzvali účastníci evropské orgány, aby je v jejich úsilí podpořily.

Na této konferenci, které se zúčastnili významní řečníci a zástupci organizací občanské společnosti, byly také představeny první výsledky studie EHSV na téma „Dopady pandemie COVID-19 na základní práva a občanský prostor“, kterou nechala vypracovat skupina Různorodá Evropa. Tato studie bude zveřejněna v prvním čtvrtletí příštího roku.

Závěry a doporučení, k nimž tato konference dospěla, jsou k dispozici na internetové stránce skupiny Různorodá Evropa a budou také součástí jejího příspěvku ke Konferenci o budoucnosti Evropy.

Přečtěte si celou [tiskovou zprávu](#) o této konferenci. (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

„Pravda o lžích“ čeká na odhalení

13. ročník akce Vaše Evropa, Váš názor byl zahájen.

Každoroční akce EHSV pro mladé lidi se uskuteční v režimu na dálku ve dnech 31. března až 1. dubna 2022. Vybrané školy z každého z 27 členských států Evropské unie (EU) a z pěti kandidátských zemí ucházejících se o přistoupení k EU se budou zabývat tématem „Pravda o

lžích:

„Mládež proti dezinformacím.“ Registrace přihlášek již byla ukončena a 9. prosince proběhne losování škol, jež budou mít možnost se akce zúčastnit.

Poté budou v průběhu ledna a února 2022 následovat návštěvy členů EHSV ve školách. Pošlete tyto informace dál a sledujte nás! (ck)

EHSV coby partner kulturního festivalu Europalia „přivítal na palubě“ Borise Charmatze

U příležitosti Evropského roku železnice 2021 uspořádal EHSV promítání krátkého filmu, které bylo součástí kulturního festivalu Europalia.

Jednalo se o ukázkou z tanečního vystoupení nazvaného „La Ronde“, které připravil francouzský choreograf **Boris Charmatz**.

Toto promítání se uskutečnilo 15. listopadu ve spolupráci se sekci Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost (TEN) v EHSV, a to v rámci její akce věnované Evropskému roku železnice.

Zmíněný film můžete zhlédnout [pod tímto odkazem](#). (ck)

Redakce

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Na tomto vydání se podíleli

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)

Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)

Koordinace

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychází devětkrát ročně u příležitosti plenárních zasedání Výboru. EHSV info je k dispozici ve 23 jazycích.

EHSV info není oficiální zprávou o činnosti EHSV. K tomuto účelu slouží Úřední věstník Evropské unie a jiné publikace Výboru.

Šíření je přípustné, pokud je uveden zdroj (EHSV info) a vydavateli je zaslán odkaz.